

ចាក់ថ្នាំបង្ការរោគហើមថ្លើម តើអ្វីដែលអ្នកត្រូវតែដឹង

តើអ្វីដែលអ្នកត្រូវតែដឹង

១ តើហេតុអ្វីបានជា ចាក់ថ្នាំបង្ការរោគ?

រោគហើមថ្លើម រោគបច្ចុំ ជាជំងឺដ៏ធ្ងន់មួយ។
 រោគហើមថ្លើម រោគបច្ចុំ វិរុស មានរយៈខ្លី (ឈឺធ្ងន់) អាចនាំឲ្យ :

- ធ្វើមិនឲ្យឃ្លាន
- រោគ និង ក្អក
- មានភាពហាក់
- យ៉ោនដីស (រោគល្បែងស្បែកឬស្បែក)
- ឈឺចុកក្នុងសាច់ដុំ ក្នុងសន្ធាក់ និងក្នុងពោះ

វាអាចមានរយៈពេលវែង (ឈឺរ៉ាំរ៉ៃ) ការឈឺនេះអាចនាំឲ្យ :

- ធ្វើឲ្យថ្លើមខ្ទេចខ្ទី (រោគថ្លើម)
- រោគមហារីកថ្លើម
- ស្លាប់

មនុស្ស ប្រហែល ១.២៤ លានអ្នកឆ្លងរោគថ្លើមបច្ចុំរ៉ាំរ៉ៃនេះក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក។

ក្នុងមួយឆ្នាំអាចមានថ្នាំ :
 • មានមនុស្ស ៨០,០០០អ្នក ភាគច្រើនគឺក្មេងទើបតែពេញវ័យ ឆ្លងរោគថ្លើមនេះ។
 • មនុស្សច្រើនជាង១១,០០០អ្នកគេងក្នុងពេលដោយរោគថ្លើមនេះ។
 • ហើមមនុស្ស ៤,០០០ទៅ៤,០០០ ស្លាប់ដោយរោគថ្លើមរ៉ាំរ៉ៃនេះ។

ថ្នាំបង្ការរោគថ្លើម រោគបច្ចុំនេះ វាអាចការពារកុំឲ្យមានរោគថ្លើម បច្ចុំ។ វាគឺជាថ្នាំបង្ការរោគមហារីកពិមុនដូច្នោះ ហើយវាក៏អាចបង្ការរោគមហារីកថ្លើមដែរ។

២ តើរោគថ្លើមរោគបច្ចុំ វិរុសនេះ ឆ្លងរបៀបណាដែរ?

រោគថ្លើមបច្ចុំនេះឆ្លងតាមការចំណាយឬទឹកក្នុងខ្លួនពីមនុស្សដែលមានរោគ នេះ។ យើងអាចឆ្លងតាមមនុស្សដែលមានរោគនេះ យ៉ាងច្រើនរបៀបដូចជា :

- គេងជាមួយមនុស្សដែលមានរោគនេះ ដោយគ្មានប្រើអ្វីមកការពារមុន
- ប្រើម្ជុលចាក់ថ្នាំជាមួយមនុស្សដែលចាក់ថ្នាំខុសច្បាប់
- មុតម្ជុលដែលជាប់នៅកន្លែងធ្វើការ
- ពេលសំរាលកូនចេញពីម្តាយដែលមានរោគនេះ

ប្រហែលមាន ១ ក្នុងមនុស្ស ៣ អ្នកមិនដឹងថា ឆ្លងរោគថ្លើមបច្ចុំនេះដោយរបៀបណាទេ។

៣ នរណាដែលគួរចាក់ថ្នាំការពាររោគថ្លើមបច្ចុំនេះ ហើយពេលណា?

- 1) គ្រប់ក្មេងដែលមានអាយុក្រោម ១៨ ឆ្នាំ
- 2) ក្មេង ដែលមានអាយុលើសពី ១៨ ឆ្នាំ ហើយដឹងថាអាចមានរោគនេះ។

ក្មេងទើបតែពេញវ័យហើយដឹងថាអាចមានរោគនេះ :
 - មនុស្សដែលដើររួមដំណេក ច្រើនជាងមនុស្សម្នាក់ ក្នុង ៦ ខែ
 - មនុស្សប្រុសដែលដើររួមដំណេកជាមួយមនុស្សប្រុស
 - រួមដំណេកជាមនុស្សដែលកើតរោគនេះ
 - មនុស្សដែលចាក់ថ្នាំខុសច្បាប់
 - ធ្វើការនៅកន្លែងថែរក្សារសុខភាព ឬកន្លែងការពារសន្តិសុខដែលអាចមានមនុស្សនាំមករោគនេះ តាមឈាម ឬទឹកនៅក្នុងខ្លួន។
 - ប៉ះមនុស្សដែលមានរោគថ្លើមបច្ចុំនេះ ពេលនៅក្នុងផ្ទះជាមួយ។
 - ជាមួយអ្នកជម្ងឺដែលទៅលាងឈាមរាល់ដង

បើអ្នកមិនដឹងច្បាស់ទេ កុំហ៊ានប្រថុយ សូមសួរមុន ឬអង្វែងប្រឹក្សា។

✓ មនុស្សទាំងអស់ត្រូវចាក់ថ្នាំបង្ការរោគនេះ ឲ្យបានបីដងតាមតារាងកំណត់វា។ បើអ្នកដឹងថាអ្នកភ្លេចចាក់ថ្នាំ ឬដឹងថាវាហួសពេល ត្រូវទៅចាក់វាភ្លាម។ មិនចាំបាច់ទៅចាក់វាវិញទេ។

តារាងចាក់ថ្នាំបង្ការរោគថ្លើមបច្ចុំ	តើនរណា?		
	ចំពោះទារកដែលម្តាយមានរោគថ្លើមបច្ចុំនេះ	ចំពោះទារកដែលម្តាយគ្មានរោគថ្លើមបច្ចុំនេះ	ចំពោះក្មេងអាយុច្រើន ក្មេងជំទុំ ឬ ក្មេងពេញវ័យ
ថ្នាំចាក់លើកទីមួយ	នៅក្នុង ១២ ម៉ោងពេលកើតកូន	ពេលកើតកូនបានពីខែ	ពេលណាក៏បាន
ថ្នាំចាក់ការពារទីពីរ	ពី អាយុ១ខែទៅ ២ខែ	ពី អាយុ១ខែទៅ៤ខែ (ចាំយ៉ាងតិចណាស់ឲ្យបាន ១ខែ)	ពី ១ខែទៅ២ខែ បន្ទាប់ពីទីមួយ
ថ្នាំចាក់ការពារទីបី	ពីអាយុ ៦ខែ	ពីអាយុ ៦ខែ ទៅ១៨ខែ	ពី ៤ខែទៅ៦ខែ បន្ទាប់ពីទីមួយ

- ថ្នាំចាក់ការពារទីពីរ ចាំយ៉ាងតិចណាស់ឲ្យបាន ១ខែ បន្ទាប់ពីទីមួយរួច។
- ថ្នាំចាក់ការពារទីបី ចាំយ៉ាងតិចណាស់ឲ្យបាន ពីខែ បន្ទាប់ពីទីពីររួច ហើយចាំយ៉ាងតិចឲ្យបាន៤ខែបន្ទាប់ថ្នាំចាក់ទីមួយរួច។
- ថ្នាំទីបីមិនអាចចាក់បង្ការឲ្យទារកក្រោមអាយុ ៦ខែទេ ពីព្រោះវាមានភាពអន់ថយពេលទៅមុខយូរទៀត។

ក្មេងជំទុំ ដែលមានអាយុ ១១ ទៅ ១៥ឆ្នាំ អាចចាក់ថ្នាំបង្ការរោគតែពីរដង ប៉ុណ្ណោះទេ។ វាចំបែកចេញពីគ្នាពី ៤-៦ខែ។ សូមអ្នកថែរក្សារសុខភាពអ្នកបើចង់ដឹងសព្វគ្រប់។

ថ្នាំបង្ការរោគរោគបច្ចុំនេះអាចចាក់ក្នុងពេលជាមួយថ្នាំបង្ការរោគផ្សេងទៀត។

៤ ចំពោះមនុស្សខ្លះមិនគួរចាក់ថ្នាំបង្ការរោគថ្លើមថ្មីទេ គួរតែរង់ចាំ

ចំពោះមនុស្សខ្លះមិនគួរ ចាក់ថ្នាំបង្ការរោគថ្លើមថ្មី ទេ បើសិនជាបើកទឹកចេញដោយសារការធ្វើទុក្ខ ពីមេដុត (មេ ថ្មីរាងដែលយកមកធ្វើបំប៉ន) ឬការធ្វើទុក្ខដោយសារ ការចាក់បង្ការរោគថ្លើមទេទុំ ពីមុនមក។

ចំពោះមនុស្សដែល ឈឺបន្តិចបន្តួច ឬ ខ្លាំងនៅពេលដល់ថ្ងៃចាក់ថ្នាំ បង្ការរោគ តាមធម្មតាគេត្រូវ តែរង់ចាំរហូតទាល់ ជាសិន។

សូមសួរអ្នកមើលថែរក្សា ឬអាំងហ្វិមេញ បើចង់ដឹងដំណឹងផ្សេងៗទៀត។

៥ បើចាក់ថ្នាំបង្ការរោគថ្លើមថ្មី តើអាចមាន គ្រោះថ្នាក់អ្វីកើតឡើង?

ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ថ្នាំចាក់ការពារ ក៏វាអាចមានបញ្ហាខ្លះខ្លះដែរ ដូចជា ការប្រែប្រួលក្នុងខ្លួនយើងដែលមិនអាចទទួលបាន។ មនុស្សភាគតិច ណាស់ ដែលអាច មានឈឺ ឬ មានគ្រោះថ្នាក់ដល់ស្លាប់ ក្នុងការចាក់បង្ការ រោគថ្លើមនេះ។

ចាក់បង្ការរោគថ្លើមថ្មីនេះមុន ក៏វាគ្រាប់បែកជាទុកឲ្យកើតរោគថ្លើមថ្មី ដែរ។

មនុស្សជាច្រើនដែលបានចាក់បង្ការរោគ មិនដែលមានបញ្ហាអំពីរោគថ្លើមថ្មីនេះទេ។

- អាចមានបញ្ហាតិចដែរ**
- ឈឺនៅកន្លែងចាក់ថ្នាំ ពីមួយថ្ងៃទៅពីរថ្ងៃដែរ (គឺមានក្មេង ១ឈឺក្នុងក្មេង១១អ្នក បើក្មេងទើបតែពេញវ័យមាន ១ឈឺក្នុង ៤ អ្នក)
 - អាចមានរោគគ្រុណក្តៅពីតិចទៅខ្លាំងល្មមដែរ (មានក្មេង ១ឈឺក្នុងក្មេង១៤អ្នក ចំពោះក្មេងទើបនឹងពេញវ័យមាន ១ក្នុង១០០អ្នក)

បញ្ហាដ៏ធ្ងន់

- ការទាស់ ឬការប្រែប្រួលខ្លាំង (គឺរាកម្រមាន)

៦ តើអ្វីទៅ ដែលអាចធ្វើដំណើរប្រែប្រួលខ្លាំង ឬ តិចនៅក្នុងខ្លួន?

តើខ្ញុំត្រូវកត់សំគាល់អ្វី?

លក្ខណៈខ្លះ ដែលមិនធម្មតាហើយមាន ការប្រែប្រួលខ្លាំង ដូចជាក្រិនក្តៅខ្លាំង ឬ

ចរិកមិនធម្មតា។ វាកម្រមានការប្រែប្រួលខ្លាំង ពេលចាក់ថ្នាំរួច។ បើសិនជាមាន វារីនកើតឡើងក្នុងរយៈពេល ពីពីរនាទី ទៅពីរបីម៉ោង បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំរួច។ វាស្រដៀងដូចជា ពិបាកដកដង្ហើម ស្លុក ដកដង្ហើមស្រពក្រក្រត ស្ទាំង ខ្សោយ បេះដូងដើរលឿន វិលមុខ។ បើប្រសិនជាមានគ្រុនក្តៅ ឬ រោគប្រកាច់ វាត្រូវតែកើតឡើង នៅក្នុងរយៈពេលមួយអាទិត្យបន្ទាប់ ពីចាក់ថ្នាំរួច។

តើខ្ញុំនឹងធ្វើដូចម្តេច?

- ទូរស័ព្ទទៅអ្នកទំរ ឬ ពន្យារណាជូនទៅអ្នកទំរភ្លាមៗ។
- ប្រាប់អ្នកទំរ អ្វីដែលប្រែប្រួល ថ្ងៃណា ពេលណាដែលកើតបន្ទាប់ ពីចាក់ថ្នាំរួច។
- សុំស្នើអ្នកទំរ អាំងហ្វិមេញ ឬកន្លែងថែរក្សារោគសាស្ត្រ កត់ទុកក្នុងបញ្ជី រាយការណ៍នូវពេលចាក់ថ្នាំការពារមានការប្រែប្រួលក្នុងខ្លួនហៅថា (វិអេសអេស) ឬ ទូរស័ព្ទលេខ ១-៨០០-៨២២-៧៩៧។

៧ ការចាក់ថ្នាំការពាររហូស គឺសំរាប់ជាតិ ហើយគេមានវិធីការសងវិញ

អ្នកក្រុមមានព្រឹត្តិការណ៍ ឬ បើក្រុមមានការប្រែប្រួលខ្លាំង ពេលចាក់ ថ្នាំការពាររួច វិធីខាងសហព័ន្ធនឹងជួយចេញប្រាក់ទៅអ្នកដែលមានគ្រោះថ្នាក់។

បើចង់ដឹងដំណឹងសព្វគ្រប់ទៀត ពីរឿងការសង ត្រូវការការពារ ថ្នាំការពារ រហូស សំរាប់ជាតិរួច សូមទូរស័ព្ទ ១-៨០០-៣៣៨-២៣៨២ ឬ ឆែក វិបសៃ <http://www.hrsa.gov/osp/vicp/>

៨ តើខ្ញុំអាចរៀនថែមទៀតតាមរបៀបណា?

- សួរកន្លែងអ្នកទៅមើលថែរក្សារសុខភាព។ គេអាចឲ្យបញ្ជីមើលពីលទ្ធផលពីចាក់ ថ្នាំការពារ ហើយដំណឹងផ្សេងៗ ហើយនិងកន្លែងរបស់វា។
- ទូរស័ព្ទទៅកន្លែងថែរក្សារសុខភាពសំរាប់ធ្វើឲ្យសាំងរោគ របស់រដ្ឋ ដែលនៅ ជិតផ្ទះអ្នក។
- ទូរស័ព្ទទៅកន្លែងការពារ និងបញ្ជប់កុំឲ្យមានរោគ ហៅថា (ស៊ីឌីស៊ី)
 - Call 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)
 - ឆែកមើល វិបសៃ ខាងវិធីធ្វើឲ្យសាំងនឹងរោគ <http://www.cdc.gov/nip> ឬចែកមើលថ្ងៃខាង ស៊ីឌីស៊ីពេកធ្វើមដែលមានវីរុសនៅ វិបសៃឬទំព័រ <http://www.cdc.gov/hepatitis>

